För Norrbotten nya skalbaggar under tioårsperioden 1969–78

STIG LUNDBERG

Lundberg, S.: För Norrbotten nya skalbaggar under tioårsperioden 1969–78. [Beetles new to the province of Norrbotten during the ten years 1969–78 (Coleoptera)]. – Ent. Tidskr. 101: 147–150. Lund, Sweden 1980. ISSN 0013-886x.

The 328 beetle species new to Norrbotten during 1969–78 are listed. 14 of these species are for the first time recorded from Sweden and five of them (*Agathidium pulchrum, Thinobius pusillimus, Stenus ampliventris, Atheta taxiceroides,* and *Epuraea sileciaca*) are still not found outside that province in Sweden. 10 species are new to science, 6 of which have been described (*Neuraphes perssoni, Atomaria lundbergi, A. lapponica, Placusa cribrata, Quedius lundbergi,* and *Eocatops lapponicus*). Four species (2 *Cercyon* spp., 1 *Oxypoda* sp., and 1 *Hypocyptus* sp.) are yet not described.

S. Lundberg, Skeppsbrogatan 9, S-951 35 Luleå, Sweden.

När jag lämnade Norrbotten 1959 trodde jag att vi hade en ganska bra uppfattning om skalbaggsfaunan i landskapet. Att så inte var fallet har visat sig sedan jag återvänt 1969 efter 9 år i Stockholm. Sålunda har hittills under de 10 åren 1969–78 inte mindre än 328 nya arter kunnat räknas in. Jag har därvid haft benägen hjälp av främst Kurt Persson, men totalt är det 15-tal samlare som bidragit med nyfynd. Vissa av fynden har publicerats i andra sammanhang men det kan vara av intresse kanske inte minst för samlare som tillfälligt besöker Norrbotten att titta i denna sammanställning.

Inte mindre än 6 arter (*Neuraphes perssoni, Atomaria lundbergi* och *lapponica, Placusa cribrata, Quedius lundbergi* samt *Eocatops lapponicus*) är nybeskrivna och ytterligare 14 arter är "nya" för Sverige, i vissa fall har de dock även tagits i andra landskap (5 dock fortfarande endast påträffade i Norrbotten, nämligen *Agathidium pulchrum, Thinobius pusillimus, Stenus ampliventris, Atheta taxiceroides* samt *Epuraea sileciaca*). Ytterligare 4 arter har visat sig vara nov. sp. och håller på att beskrivas (2 *Cercyon-*, 1 *Oxypoda-* och 1 *Hypocyptus*-art).

Fördelningen av de nya arterna mellan de olika åren framgår av Fig. 1. Fram t. o. m. 1978 uppgår antalet arter påträffade i Norrbotten till 1985. Ser man på vilka arter som påträffats i lappmarkerna och närliggande landskap samt norra Finland bör ytterligare flera 100 arter kunna påträffas.

Artlista

Inom parentes efter artnamnet anges årtalet arten anmälts samt initialerna för rapportören.

Carabidae. *Dyschirius lüdersi* Wgn. (72, TB), *Bembidion litorale* Ol. (70, KP), *Trechus secalis* Payk. (72, TB), *Perigona nigriceps* Dej. (69, KP), *Acupalpus parvulus* Sturm (*dorsalis* F.) (74, TB), *Amara famelica* Zimm. (76, SL), *Pterostichus melanarius* Ill. (72, TB). – **Haliplidae.** *Brychius elevatus* var. *rossicus* Sem. (72, SL), *Haliplus sahlbergi* Flkstr. (72, SL). – **Dytiscidae.** *Noterus crassicornis* Müll. (72, KD), *Hydroporus angustatus* Sturm (69, SR), *discretus* Frm. (77, SL), *dorsalis* F. (69, SR), *fuscipennis* Schaum (73, SL), *glabriusculus* Aubé (77, SL), *levanderi* J. Sahlb. (72, LH, SL, KP), *scalesianus* Steph. (73, SL), *Graptodytes granularis* L. (70, SL), *Potamonectes griseostriatus* DeG. (69, SL), *Agabus fuscipennis* Payk. (69, SR), *labiatus* Brahm (76, SL), *Ilybius quadriguttatus* Lac. (*obscurus* Mrsh.) (73, LH), *similis* Th. (69, SR), *Colymbetes striatus* L. (69, SR), *Hydaticus laevipennis* Th. (72, SL). – **Hydrophilidae.** *Ochtebius marinus* Payk. (72, KP), *Helophorus laticollis* Th. (73, LH), *strandi* Angus (69, SL), *Sphaeridium bipustulatum* F. (69, KP), *Cercyon atricapillus* Mrsh. (72, SL), *bifenestratus* Küst. (69, SL), *terminatus* Mrsh. (70, SL), *Cryptopleurum crenatum* Panz. (70, SL), *Enochrus coarctatus* Gredl. (71, SL). – **Silphidae.** *Silpha carinata* Hbst (77, SL), *Eocatops lapponicus* Szymczakowski

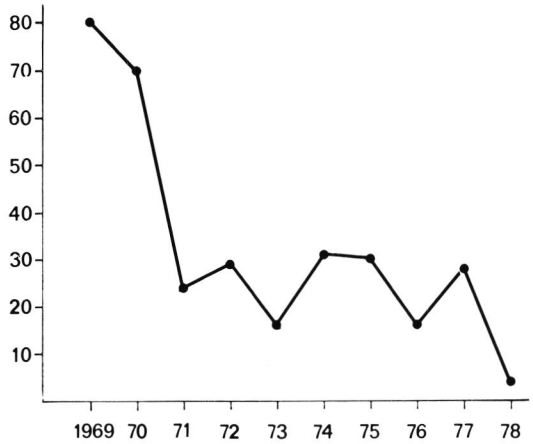

Fig. 1. Antalet för Norrbotten nya skalbaggsarter under åren 1969–1978.

The number of beetle species new to the province of Norrbotten during the years 1969–1978.

(76, CH), *Choleva lederiana* Reitt. (69, SL, KP), *Sciodrepoides fumata* Spence (70, SL), *Colon angulare* Er. (77, SL), *barnevillei* Kr. (72, SL), *bidentatum* Sahlb. (71, SL), *pseudolatum* Palm (71, KP). – **Leiodidae.** *Hydnobius hyperboreus* A. Str. (71, SL), *perrisi* Frm. (77, SL), *septentrionalis* Th. (74, BV), *Leiodes calcarata* Er. (75, SL), *curta* Frm. (76, CH), *ovalis* Schm. (71, SN), *puncticollis* Th. (73, SU), *punctulata* Gyll. (77, SL), *sileciaca* Kr. (77, SL), *triepkei* Schm. (70, SL), *Anisotoma orbicularis* Hbst (75, SL), *Agathidium confusum* Bris. (70, SL), *mandibulare* Sturm (75, SL), *pulchrum* Lec. (75, SL). – **Clambidae.** *Clambus nigrellus* Rtt. (*minutus* Sturm) (71, SL), *radula* Endrödy-Younga (71, SL). – **Scydmaenidae.** *Neuraphes helvolus* Schaum (74, LH), *perssoni* Franz (70, KP), *talparum* Lokay (70, KP), *Euconnus fimetarius* Chd. (70, KP), *Microscydmus minimus* Chaud. (69, SL, KP). – **Orthoperidae.** *Sericoderus lateralis* Gyll. (69, KP), *Orthoperus improvisus* Bruce (69, SL), *nigrescens* Steph. (71, SL). – **Ptiliidae.** *Ptenidium nitidum* Heer (77, SL), *Millidium minutissimum* Ljungh (69, KP), *Ptilium modestum* Wank. (69, SL, KP), *Micridium halidayi* Matth. (74, SL), *Ptiliolum fuscum* Er. (69, SL), *spencei* Allib. (71, SL), *Nephanes titan* Newm. (69, SL), *Ptinella denticollis* Frm. (77, SL), *microscopica* Gillm. (74, SL), *Pteryx splendens* A. Str. (77, SL), *Smicrus filicornis* Frm. (77, SL), *Baeocrara japonica* Matth. (77, SL), *Acrotrichis atomaria* DeG. (70, KP), *brevipennis* Er. (69, KP), *chevrolati* Allib. (70, SL), *pumila* Er. (*longicornis* auct. nec Mannerheim) (70, SL), *norvegica* A. Str. (70, SL, KP), *parva* Rossk. (77, SL), *suecica* Sundt (75, SL). – **Scaphidiidae.** *Scaphosoma assimile* Er. (73, SL), *boreale* Lbl. (70, SL). – **Staphylinidae.** *Phloeocharis subtillissima* Mnh. (69, SL, KP), *Proteinus apicidens* Sjöb. (69, SL, KP), *Lathrimaeum atrocephalum* Gyll. (69, SL), *Lesteva longelytrata* Gze (78, SL), *Ancyrophorus strandi* Scheerp. (70, SL), *Thinobius praetor* Smet. (69, SL, KP) *pusillima* Heer (69, KP), *Trogophloeus despectus* Baudi (74, SU), *gracilis* Mnh. (70, SL), *rivularis* Mtsch. (74, SL), *Oxytelus fulvipes* Er. (69, SL), *Platystethus alutaceus* Th. (75, CH), *Bledius diota* Schiø. (72, TB), *Oxyporus rufus* L. (73, BV), *Stenus ampliventris* J. Sahlb. (72, SL), *bimaculatus* Gyll. (70, SL), (*bipunctatus* Er.) *comma* Lec. (76, SL), (*coarcticollis* Epp.) *ludyi* Fauv. (77, SL), *fornicatus* Steph. (71, SU), *incrassatus* Er. (69, SL), *kongsbergensis* Munst. (70, SL), *scrutator* Er. (75, SL), *Medon apicalis* Kr. (70, SL), *ochraceus* Gr. (69, SL), *Lathrobium fovulum* Steph. (69, SL), *Leptacinus batychrus* Gyll. (70, KP), *parumpunctatus* Gyll. (69, SL), *Xantholinus atratus* Heer (70, SL), *fracticornis* Müller (69, SL), *Gauropterus fulgidus* F. (70, KP), *Othius myrmecophilus* Kies. (71, SN), *Neobisnius cerrutii* Grid. (69, SL, KP), *Philonthus bescidicus* Smet. (70, SU), *carbonarius* Gyll. (69, SL), *fuscus* Gr. (70, KP), *laminatus* Creutz (72, SL), *nigritulus* Gr. (71, SL), *parcus* Sharp (78, SL), *sphagnicola* Sjöb. (75, SL), *toxotes* Joy (70, SL), *Staphylinus picipennis* F. (71, SL), *Quedius brevicornis* Th. (69, SN), *microps* Gr. (70, SL, KP), *lundbergi* Palm (72, SL), *xanthopus* Er. (74, SL), *Habrocerus capillicornis* Gr. (70, SL), *Mycetoporus erichsonanus* Fagel (75, SL), *forticornis* Fauv. (74, SL), *maerkeli* Kr. (77, SL), *rufescens* Steph. (74, SL, KP), *ruficornis* Kr. (69, SL), *Bolitobius trinotatus* Er. (75, SL), *Conosoma immaculatum* Steph. (71, SL), *marshami* Steph. (70, SL), *strigosum* J. Sahlb. (70, SL), *Tachyporus macropterus* Steph. (69, KP), *nitidulus* F. (72, SL), *obscurellus* Zett. (70, SL), *pusillus* Gr. (70, SL), *quadriscopulatus* Pand. (74, SL), *saginatus* Gr. (69, SL), *Tachinus atripes* J. Sahlb. (74, SL), *lignorum* L. (70, KP), *Hypocyptus seminulum* Er. (76, SL), *Myllaena gracilis* Matth. (69, SL), *Oligota muensteri* Bernh. (69, KP), *flavicornis* Boid. (76, SL), *parva* Kr. (69, SL), *Gyrophaena bihamata* Th. (69, SL), *minima* Er. (75, SL), *Placusa cribrata* Johns. & Lundb. (76, SL), *Falagria concinna* Er. (70, SL), *Bohemiellina paradoxa* Mach. (70, KP), *Gnypeta brincki* Brd. (70, SU), *sellmani* Brd. (70, SU), *Schistoglossa bergvalli* Palm (76, SL), *gemina* Er. (75, SL), *Atheta acutangula* H. K. Hns. (69, SL), *alpestris* Heer (70, KP), *altaica* Bernh. (69, SU), *amplicollis* M. & Rey (74, SL), *canescens* Sharp (69, KP), *convergens* A. Str. (70, SL), *corvina* Th. (69, SL), *cribrata* Kr. (70, SL), *dadopora* Th. (70, KP), *delicatula* Sharp (71, SL), *divisa* Märk. (69, SL), *fungicola* Th. (69, SL), *halophila* Th. (69, SN), *incognita* Sharp (77, SL), *laevicauda* J. Sahlb. (71, SL), *macrocera* Th. (70, SL), *orphana* Er. (70, SL), *planifrons* Waterh. (77, SL), *platonoffi* Brd. (69, SU, LH), *rudiventris* Epp. (70, SU), *setigera* Sharp (69, SL, KP), *subglabra* Sharp (77, SL), *subtilissima* Kr. (70, KP), *talpa* Heer (69, SL), *taxiceroides* Munst. (74, SL), *thinobioides* Kr. (69, SL) *wireni*

Brd. (69, SL), *Trichomicra sahlbergiana* Bernh. (73, SN), *Lomechusa strumosa* F. (75, SL), *Ilyobates subopacus* Palm (75, CH), *Dinarda dentata* Gr. (75, SL), *Meotica exilis* Er. (*exiliformis* Joy) (77, SL), *lohsei* G. Bck (74, SL, KP), *Ocyusa grandiceps* J. Sahlb. (69, SU), *Oxypoda amoena* Frm. (70, SL), *bicolor* M. & Rey (77, SL), *doderoi* Bernh. (76, SL), *islandica* Kr. (69, SL), *lugubris* Kr. (69, SL), *vicina* Märk. (69, SL), *Cratarea suturalis* Mnh. (76, LH), *Tinotus morion* Grav. (70, KP), *Aleochara intricata* Mnh. (70, KP). – **Pselaphidae.** *Trimium brevicorne* Reich. (75, KP), *Euplectus nanus* Reich. (74, SL), *sanguineus* Denny (69, SN), *Bibloplectus ambiguus* Reich. (70, KP). – **Histeridae.** *Plegaderus saucius* Er. (75, SL), *Hister funestus* Er. (72, SL). – **Cantharidae.** *Malthodes crassicornis* Mäkl. (74, SL), *guttifer* Kies. (71, SL), *mysticus* Kies. (71, SL). – **Dasytetidae.** *Dasytes plumbea* Müll. (75, SL), *Dolichosoma lineare* Rossi (69, KP). – **Elateridae.** *Ampedus (Elater) suecicus* Palm (*borealis* Palm) (70, SL), *nigroflavus* Gze (70, SL, KP), (*Hypnoidus*) *Cryptohypnus arcticus* Cand. (69, SL, KP). – **Throscidae.** *Throscus carinifrons* Bonv. (74, SL). – **Helodidae.** *Cyphon pubescens* F. (70, SN). – **Dryopidae.** *Dryops auriculatus* Geoffr. (73, SL), *Lathelmis volckmari* Panz. (69, SN, KP). – **Georyssidae.** *Georyssus crenulatus* Rossi (69, SN). – **Heteroceridae.** *Heterocerus fenestratus* Thbg (74, SL, KP). – **Dermestidae.** *Attagenus smirnovi* Zhantiev (75, Lm), *Megatoma undata* L. (70, SL, KP). – **Nitidulidae.** *Meligethes flavimanus* Steph. (*lumbaris* Sturm) (75, SL), *Carpophilus hemipterus* L. (70, LF), *Epuraea longiclavis* Sjöb. (74, SL), *sileciaca* Rtt. (69, SL). – **Rhizophagidae.** *Rhizophagus grandis* Gyll. (72, SL). – **Cucujidae.** *Monotoma bicolor* Villa (70, SL), *spinicollis* Aubé (69, SL), *Ahasverus advena* Waltl (60, KP), *Oryzaephilus mercator* Fauv. (70, SL), *surinamensis* L. (73, KP). – **Cryptophagidae.** *Cryptophagus affinis* Sturm (73, SL), *fumatus* Mrsh. (73, SL), *scutellaris* Newm. (77, SL), *subdepressus* Gyll. (69, SL, KP), *subfumatus* Kr. (70, SL), *Atomaria abietina* Rtt. (74, SL), *atricapilla* Steph. (71, SL), *fimetarii* Hbst (69 SL), *impressa* Er. (72, BV), *lapponica* Johnson (77, SL), *lundbergi* Johnson (76, SL), *reitteri* Löv. (77, SL), *sahlbergi* Sjöb. (72, SL), *södermani* Sjöb. (69, SN), *Eicolyctus brunneus* Gyll. (72, SL). – **Phalacridae.** *Phalacrus fimetarius* F. (73, LH), *Olibrus flavicornis* Sturm (69, SL). – **Lathridiidae.** *Lathridius constrictus* Gyll. (70, SL), *Cartodere filiformis* Gyll. (69, SL), *Corticaria foveola* Beck (75, SL), *saginata* Mnh. (70, SL), *Corticarina similata* Gyll. (75, SL). – **Mycetophagidae.** *Typhaea stercorea* L. (69, KP). – **Colydiidae.** *Myrmecoxenus vaporariorum* Guér. (75, KP, SL, JM), *Cerylon fagi* Bris. (75, SL), *impressum* Er. (77, SL). – **Coccinellidae.** *Scymnus bipunctatus* Kug. (74, SL), *rubromaculatus* Gze (69, SL), *Thea 22-punctata* L. (77, SL), *Chilocorus renipustulatus* Scriba (72, SL). – **Ciisidae.** *Cis setiger* Mell. (74, OA), *Ennearthron elongatulum* Gyll. (70, SL, KP), *Rhopalodonthus strandi* Lohse (71, SL). – **Anobiidae.** *Ernobius mollis* L. (78, SL, KP), *Stegobium paniceum* L. (75, KP), *Theca borealis* Israelsson (69, SL). – **Ptinidae.** *Ptinus tectus* Boield. (71, KP). – **Anthicidae.** *Anthicus bimaculatus* Il1. (75, SL), *formicarius* Goeze (70, SL). – **Mordellidae.** *Tomoxia biguttata* Gyll. (70, KP), *Mordellistena abdominalis* F. (75, SL). – **Serropalpidae.** *Orchesia minor* Walk. (69, SL, KP), *Melandrya barbata* F. (75, SL). – **Alleculidae.** *Mycetochara axillaris* Payk. (75, LH, GG, AT). – **Tenebrionidae.** *Tribolium confusum* Duv. (70, SL), *Hypophloeus fraxini* Kug. (77, SL). – **Scarabaeidae.** *Aphodius foetens* F. (70, KP), *fossor* L. (72, TB). – **Chrysomelidae.** *Zeugophora scutellaris* Suffr. var. *frontalis* Suffr. (76, SL), *Cryptocephalus cruciger* Auriv. (76, CH), *Galerucella calmariensis* L. (72, SL), *Phyllotreta undulata* Kutsch. (72, SL, KP), *zimmermanni* Crotch (69, SL), *Longitarsus kutscherae* Rye (70, SL), *Crepidodera ferruginea* Scop. (74, SL), *Sphaeroderma testaceum* F. (74, OA). – **Curculionidae.** *Apion hookeri* Kby (77, SL), *minimum* Hbst (77, SL), *rubiginosum* Grill (69, SL), *Polydrosus cervinus* L. (74, SL), *Brachyderus incanus* L. (74, OA), *Sitona lineatus* L. (74, SL), *sulcifrons* Thbg (75, SL), *Rhyncolus turbatus* Schnh. (70, SL), *Bagous tempestivus* Hbst (78, SL), *Dorytomus lapponicus* J. Sahlb. (71, SL), *Thryogenes scirrhosus* Gyll. (70, KP), *Anthonomus pomorum* L. (69, SL), *pubescens* Payk. (74, SL), *Furcipes rectirostris* L. (72, SL), *Curculio salicivorus* Payk. (76, SL, KP), *Pissodes gyllenhali* Gyll. (70, SL), *Magdalis frontalis* Gyll. (73, SL), *Phytonomus arator* L. (72, SL), *viciae* Gyll. (70, SL, FO), *Calandra oryzae* L. (73, SL), *Rhytidosomus globulus* Hbst (74, BV), *Ceuthorrhynchidius barnevillei* Gren. (73, BV), *Ceuthorrhynchus punctiger* Gyll. (69, SL), *Litodactylus leucogaster* Mrsh. (74, KD), *Eubrychius velatus* Beck (69, KP), *Phytobius canaliculatus* Fåhr. (70, KP), *Gymnetron veronicae* Germ. (72, KP). – **Scolytidae.** *Hylastes opacus* Er. (76, SL), *Crypturgus subscribrosus* Egg. (71, SN), *Xyleborus dispar* F. (74, KP).

Rapportörer

AT=Anders Törnwall, BV=Bengt Vidgren, CH=Conny Holmqvist, FO=Folke Olsson, GG=Gösta Gillerfors, JM=Jyrki Muona, KD=Kjell Danell, KP=Kurt Persson, LF=Liss – Björn Fåhreus, LH=Lars Huggert, Lm=Lunds museum, OA=Olle Andersson, SL=Stig Lundberg, SN=Sven Erik Nilsson, SR=Stig Ringselle, SU=Sven Olof Ulefors.

Litteratur

Franz, H. 1975. Eine neue Neuraphes-Art aus Schweden (Col; Scydmaenidae). – Ent. Tidskr. 96: 1–2.

Johnson, C. and Lundberg, S. 1977. Placusa cribrata n.sp. and P. suecica n.sp. from Sweden (Coleoptera: Staphylinidae). – Ent. Scand. 8: 71–73.

Johnson, C. 1978. New or little-known species of Atomaria (Coleoptera: Cryptophagidae) from Northern and Central Europe. – Ibid. 9: 26–30.

Kronblad, W. och Lundberg, S. 1978. Bilhåvning – en intressant fångstmetod för skalbaggar och andra insekter. – Ent. Tidskr. 99: 115–118.

Lundberg, S. 1971. Återfynd av några intressanta skalbaggsarter (Thinobius brevipennis Kies., Atheta trybomi J. Sahlb., Atheta wireni Brd. och Phyllotreta zimmermanni Crotch). – Ibid. 92: 267–270.

— 1972a. Bidrag till kännedom om svenska skalbaggar 13. – Ibid. 93: 42–56.

— 1972b. Xyletinus suecicus nov.sp. (Col. Anobiidae). – Ibid. 93: 57–59.

— 1972c. Catalogus Insectorum Sueciae XVI. Coleoptera (1960) Additamenta IV. – Ibid. 93: 169–182.

— 1973a. Bidrag till kännedom om svenska skalbaggar 14 (Coleoptera). – Ibid. 94: 28–33.

— 1973b. Trägnagare kläckt ur harspillning. Något om biologin hos Xyletinus hanseni A. Jans. (Col. Anobiidae). – Ibid. 94: 37–38.

— 1975. Bidrag till kännedom om svenska skalbaggar 15 (Coleoptera). – Ibid. 96: 8–13.

— 1976. Bidrag till kännedom om svenska skalbaggar 16 (Coleoptera). – Ibid. 97: 15–20.

— 1977a. Fynd av två för Norden nya skalbaggsarter (Coleoptera). – Ibid. 98: 5–6.

— 1977b. Fynd av för Sverige nya skalbaggsarter rapporterade under åren 1974–75 (Coleoptera). – Ibid. 98: 7–9.

— 1978a. Bidrag till kännedom om svenska skalbaggar 17 (Coleoptera). – Ibid. 99: 31–34.

— 1978b. Fynd av för Sverige nya skalbaggsarter rapporterade under åren 1976–77 (Coleptera). – Ibid. 99:61–63.

— 1979. Bidrag till kännedom om svenska skalbaggar 18. – Ibid. 100: 81–82.

Lundberg, S. och Persson, K. 1973. Skalbaggsfaunan i komposthögar i Luleå (Coleoptera). – Ibid. 94: 208–210.

Palm, Thure. 1972. Quedius (Microsaurus) lundbergi n.sp. (Col. Staphylinidae). – Ibid. 93: 183–185.

Szymczakowski, W. 1975. Unerwarteter Fund einer neuen Eocatops-Art in Schweden und Finnland (Col. Catopidae). – Ibid. 96: 3–7.